

Тежки времена за раитѣ.

Както въ другитѣ села изъ нашия край, тъй и въ Церова Кория, настѣпвали усилни години за раята. Периодитѣ за вѣтрешнитѣ безредия въ Отоманската империя и борбитѣ, които водѣли голѣмитѣ християнски държави съ Турция, сѣ се отразявали винаги върху раитѣ. Следъ Търновското и Чипровското въстания въ края на XVII столѣтие за българитѣ настѣпватъ тъмни години. Старитѣ права и привилегии били отнемани. По-рано народътъ бивалъ защитенъ отъ султанскитѣ фермани, отъ добритѣ нрави на отоманцитѣ турци, които имали човѣчностъ къмъ раята, понеже била ценена и уважавана за труда си. Данѣцитѣ първо не били много тежки. Ала следъ несполучливитѣ войни на Турция съ Полша, Австрия, Венеция и Русия въ XVIII столѣтие, турцитѣ изпаднали. Държавнитѣ и султанскитѣ приходи намалявали, еничеритѣ, които по-рано били послушни и храбри, сега се развратили. Тѣ не получавали заплати много месеци, дори години, та се прѣскакали по селата да грабятъ храни и дрехи отъ раята. Чиновницитѣ, навикнали по-рано на разкошенъ животъ, сега, при липса на сигурни приходи, редовна заплата, започнали да приематъ подкупи и бакшиши. Нахлували изъ България и разни потурнаци отъ Азия, като войници и чиновници, и ограбвали мирното и обезоръжено население. Най-безчовѣчно постѣпвали тъй нареченитѣ кърджалии и разни деребѣйовци, които убивали смѣлитѣ българи и отвлечали моми и булки въ харемитѣ си. Понеже пострадалитѣ викали често на помощъ народнитѣ хайдутѣ, турцитѣ прибѣгвали до най-жестоки наказания: набиwali на колъ хванатитѣ хайдутѣ и смѣлитѣ българи, вързвали ги зиме о дърветата да измиратъ отъ замръзване, горили ги за пари и т. н. Тогава властѣта не разрешавала на раитѣ да строятъ нова църква, нито да поправятъ съборенитѣ стари. Народътъ останалъ безъ храмове и богослужение. Всички християнски трѣби се изпълнявали нощемъ и тайно.

Въ голѣмитѣ безредици имало само едно срѣдство — бѣгство на отдѣлни лица и на цѣли челяди, които се спасявали въ затѣненитѣ гори или въ чужбина. Голѣми бъркотии ставали най-вече къмъ 1650 — 1700 год.

Каза се по-рано, че кърджалиитѣ нападали презъ 1800 та година нашия край. Заедно съ околнитѣ села кърджалиитѣ нахълтали и въ Церова Кория, обрали вандалски селото, но не го изгорили, понеже се застѣпилъ кадията за него.

1) Ив. П. Церовъ. Спомени и бележки за Церова Кория, кн. 1.